

U C H W A Ł A NR XX/34/2013
Rady Gminy Kluczewsko
z dnia 28 czerwca 2013 roku

w sprawie zmian w uchwale Nr VII/22/2011 Rady Gminy Kluczewsko z dnia 1 lipca 2011 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 594) oraz art. 6 ust. 1 i 2, art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. – o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493, zmiana z 2009 r. Nr 206 poz. 1589, z 2010 r. Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842, z 2011 r. Nr 149 poz. 887) Rada Gminy Kluczewsko uchwala co następuje:

§ 1. W uchwale Nr VII/22/2011 Rady Gminy Kluczewsko z dnia 1 lipca 2011 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015

Wprowadza się niżej wymienione zmiany:

- 1) W tytule uchwały oraz w § 1 po wyrazach Przemocy w Rodzinie dopisuje się wyrazy: „oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”.
- 2) Załącznik do uchwały otrzymuje tytuł „GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2011-2015 – w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kluczewsko.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Załącznik do uchwały
Nr XX/34/2013
Rady Gminy Kluczewsko
z dnia 28 czerwca 2013 r.**

**GMINNY
PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE**

NA LATA 2011 – 2015

WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody”[Nowakowska, 2008 s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm. Definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołującą cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowanie poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń i zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy : od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

RODZAJE PRZEMOCY:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc ekonomiczna - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zanedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu Karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

Artykuł 207 Kodeksu Karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą, pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub §2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.”

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Kluczewsko ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2011 – 2015. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY KLUCZEWSKO

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Gmina Kluczewsko liczy 5 369 mieszkańców w tym około 10 % to osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy. Bezrobocie nie jest jedynym problemem naszej gminy, jest nim również problem alkoholizmu, który niejednokrotnie przyczynia się do stosowania przemocy w rodzinie.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2010 przeprowadzonych zostało 58 Interwencji domowych, gdzie sprawcą przemocy była osoba uzależniona od alkoholu, 21 rodzin objętych zostało procedurą „Niebieskich Kart”.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2010 roku Komisja nie prowadziła procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu, w okresie ostatnich 3 lat postępowanie i procedura taka stosowana była w przypadku do 3-4 osób.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że 7, 2% ludności gminy korzysta z zasiłków z pomocy społecznej. Wśród tej grupy 6 rodzin to rodziny z problemem alkoholowym. Ośrodek Pomocy Społecznej nie stosował procedury „Niebieskiej karty” mimo, iż przeprowadzał wywiady środowiskowe z interwencji policji, która stosowała tą procedurę, rodziny u których te wywiady przeprowadzano odmawiały założenie jej, pisząc stosowne oświadczenia.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. CELE PROGRAMU

Celem programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kluczewsko,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Kluczewsko,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielenie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów programu zakłada

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy ,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. PROGRAM JEST SPÓJNY Z PROGRAMAMI:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kluczewsko na lata 2009-2013
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kluczewsko.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- **ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
- ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982r. Nr 147, poz.1231 z późn. zm.).

V. ZASOBY GMINY KLUCZEWSKO W REALIZACJI PROGRAMU:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Policji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowo-wychowawcze,
- Zakład Opieki Zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe,
- parafie,
- stowarzyszenia i inne.

VI. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,

- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Kluczewsko.

L.p.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbieranie i analiza informacji dotyczących występowania aktów przemocy	Sporządzenie statystyki określającej wielkość zjawiska przemocy w gminie Kluczewsko i jej aktualizacja.	Realizatorzy - GOPS w Kluczewsku - Komisariat Policji - GKRPA w Kluczewsku - Szkoły z terenu Gminy Kluczewsko - Zespół Interdyscyplinarny - Inne jednostki działające w sferze przeciwdziałania przemocy	2011-2015

Cel 2. Poprawa współpracy i skuteczności działań służb zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

L.p.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.	Realizatorzy: - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku - Zespół Interdyscyplinarny - Inne jednostki działające w sferze przeciwdziałania przemocy	2011-2015

		<p>Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy.</p> <p>Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.</p> <p>Wypracowanie jednolitych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie dla wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tym problemem na terenie gminy.</p>		
2.	Stworzenie bazy danych dotyczących możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.	Zebranie informacji n/t instytucji świadczących pomoc ofiarom przemocy z terenu gminy, powiatu i województwa	Realizatorzy: -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku. -Zespół Interdyscyplinarny	2012-2015

Cel 3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

L.p.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy.	Nawiązanie współpracy z instytucjami zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy z terenu województwa świętokrzyskiego .	Realizatorzy -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku.	2012-2015
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy.	Działalność interwencyjna prowadzona w ramach Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie Organizacja poradnictwa psychologicznego i prawnego	Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku. -Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie - GKRPA w Kluczewsku - Zespół Interdyscyplinarny - współpraca z zespołem Interwencji Kryzysowej działającym przy PCPR Włoszczowa/porad. psychologa, prawnika/	2012-2015

3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	Organizacja grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych przemocą domową Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy.	Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku. - GKRPA w Kluczewsku	2012-2015
4.	Zapewnienie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Realizacja szkoleń nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców	Realizatorzy: -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku. - Szkoły na terenie gminy Kluczewsko - Zespół Interdyscyplinarny	2012-2014

Cel 4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie.

L.p.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczności lokalnej Gminy Zabierzów	Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy wśród lokalnej społeczności Regularne zamieszczanie na stronie internetowej Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą oraz w prasie lokalnej informacji o świadczonej pomocy i wszelkich podejmowanych działaniach mających na celu zapobieganie przemocy.	Realizatorzy -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku. -Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczewsku, - Szkoły na terenie gminy Kluczewsko -Zespół Interdyscyplinarny	2012-2015

Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.

L.p.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Podwyższenie kwalifikacji kadry podmiotów lokalnych zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	Szkolenia dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia	Realizatorzy -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku.	2012-2015

		z zakresu diagnozowania przemocy i prowadzenia interwencji kryzysowej. Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.		
--	--	--	--	--

IX. ADRESACI PROGRAMU

- a) Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy,
- b) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą: pracownicy socjalni, policjanci, pedagodzy, terapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia.
- c) Przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi).

X. REALIZATORZY PROGRAMU

- a) Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczewsku,
- c) Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie,
- d) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczewsku,
- e) Szkoły na terenie Gminy Kluczewsko (pedagodzy szkolni, wychowawcy)
- f) Służba zdrowia

XI. SPODZIEWANE EFEKTY

- a) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- b) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy na terenie Gminy Kluczewsko,
- c) Zwiększenie skuteczności działań i dostępności do instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- d) Zwiększenie liczby osób profesjonalnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- e) Pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- f) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- a) Środki własne Gminy
- b) Środki Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczewsku
- c) Dotacja z budżetu Państwa, wypłacana za pośrednictwem świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

XIII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przyszłości.

Bieżącą oceną Programu i jego procedur zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny. Poszczególne działania i procedury podlegać będą monitoringowi, mającemu na celu stałą, poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe przypadki przemocy. Corocznie Program poddany zostanie ewaluacji dokonywanej na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych i mierzalnych wskaźników Programu. W ewaluacji poddane ocenie zostaną rezultaty uzyskane w wyniku porównania z następującymi wskaźnikami:

- liczba rodzin zarejestrowanych i zdiagnozowanych, jako środowiska zagrożone występowaniem zjawisk przemocy, w stosunku do ubiegłego roku,
- liczba wdrożeń „Niebieskiej Karty”,
- liczba rodzin, którym udzielono pomocy,
- główne przyczyny występowania przemocy,
- liczba rodzin i osób objętych terapią,
- liczba zarejestrowanych zjawisk przemocy,
- liczba interwencji kryzysowych, w tym liczba osób, którym udzielono zastępczego schronienia i innych form pomocy,
- liczba sprawców objętych programami korekcyjnymi,
- liczba szkoleń dla kadry służb pomocy społecznej i innych podmiotów- realizatorów Programu,
- liczba wdrożonych programów edukacyjnych,
- liczba kampanii informacyjnych w środowisku lokalnym.

Ostateczne efekty programu podsumowane zostaną w roku 2015 po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji i będą zawarte w raporcie z monitoringu.

